

ABSTRAKT

Název: Tělesné složení a motorická výkonnost u romských dětí v okrese Most

Úvod: Romský způsob života, nebo spíše hodnoty, které vyznávají, jsou odlišné od hodnot a způsobu života majoritní populace. To má za následek nižší naději na dožití Romů a také horší sociální postavení v české společnosti, až úplné sociální vyloučení. Životní styl jedince se vyvíjí od dětství, proto jsme se zaměřili na hodnocení životního stylu pomocí několika parametrů tělesného složení a motorické výkonnosti u romských dětí v sociálně vyloučených romských lokalitách.

Cíle: Cílem práce je zjistit, jaký vliv má životní styl romských dětí žijících v sociálně vyloučených romských lokalitách v okrese Most na jejich tělesné složení a motorickou výkonnost. Druhým cílem je porovnat tělesné složení a motorickou výkonnost majoritních i sociálně vyloučených dětí z okrese Most s českými populačními normami.

Metody: Výzkumu se účastnilo celkem 733 dětí ve věku 7-15 let, z toho 448 majoritních dětí z okrese Most (221 dívek a 227 chlapců) a 285 dětí ze sociálně vyloučených romských lokalit v okrese Most (124 dívek a 161 chlapců). Pro stanovení tělesného složení byla využita bioelektrická impedanční analýza pomocí přístroje BIA 2000 M. Pro zjišťování motorické výkonnosti dětí je využita metoda UNIFIT Test 6–60. Pro porovnání vybraných parametrů mezi jednotlivými etnickými a věkovými skupinami a ke zjištění statistické významnosti byl na základě stanovení rozložení dat využit Mann-Whitneyův test nebo Studentův T-Test. Pro zjišťování velikosti efektu faktoru způsobujícího rozdíl jsme na základě stanovení rozložení dat využili buď Cohen's d nebo koeficient η^2 .

Výsledky: Statisticky významně vyšší hodnotu BMI u romských dívek jsme našli pouze v kategorii patnáctiletých dívek. Významně vyšší relativní množství tukové tkáně jsme našli pouze u osmiletých romských chlapců. Významně vyšší úroveň rychlostních předpokladů se změnou směru běhu diagnostikovaného pomocí člunkového běhu 4x10m jsme našli u čtrnáctiletých majoritních chlapců a u majoritních dívek ve věkových kategoriích 7, 8, 13, 14 a 15 let. Významně vyšší úroveň explozivní síly dolních končetin diagnostikované pomocí skoku dalekého

z místa jsme našli u majoritních dívek ve věkových kategoriích 7, 8, 10, 14 a 15 let.

Závěr: Socioekonomická síla regionu má poměrně velký vliv na sledované parametry tělesného složení a motorické výkonnosti. Povinná školní docházka tvoří poměrně velkou část režimu dne dítěte v bdělém stavu, proto jsme nenalezli mnoho významných rozdílů v průměrných hodnotách sledovaných parametrů tělesného složení a motorické výkonnosti mezi dětmi ze sociálně vyloučených romských lokalit a majoritními dětmi. Romské děti mají díky povinné školní docházce podobný režim dne v bdělém stavu jako majoritní děti, proto by bylo vhodné zavést nějaké navazující programy pro příslušníky romského etnika po dokončení základního vzdělání, aby se jejich denní režim přibližoval více majoritní společnosti.

Klíčová slova: tělesné složení, motorická výkonnost, zdatnost, Romské děti, Bioimpedance, T-Test 6-60, sociálně vyloučená romská lokalita